

Fremtidssikring af
grundvandet til

**Smålyngsværket
og
Nexø Vandværk**

BORNHOLMS
REGIONSKOMMUNE

 Teknik & Miljø

Titel

Fremtidssikring af grundvandet til Smålyngsværket og Nexø Vandværk
Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse efter vandforsyningsloven

Udgiver

Bornholms Regionskommune (BRK),
Teknik & Miljø, Skovløkken 4, Tejn,
3770 Allinge

Udgivelsesår

2009

Arbejdsgruppe

Planen er udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af:

Jens Erik Kofoed-Dam, landmand
John Larsen, husejer
Knud Sonne Jacobsen, landmand
Peter Brandt Koefoed, landmand
Carsten Mouritsen, Bornholms Landbrug
Torben Jørgensen, Bornholms Forsyning
Sven Olaf Kjær, Bornholms Forsyning
Hans Ole Bech, BRK, Teknik & Miljø
Jan T. van Gilse, BRK, Teknik & Miljø

Redigeret af

Jan T. van Gilse

Layout og fotos

BRK

GEUS (forsidefoto)

Kortmateriale

Copyright Kort & Matrikelstyrelsen,
COWI og BRK

Forord

Målet med denne indsatsplan er langsigtet beskyttelse af grundvandet der indvindes til Smålyngsværket og Nexø Vandværk.

De to vandværker drives af Bornholms Forsyning A/S og indvinder hhv. 500.000 og 417.000 m³ om året (2006), svarende til 25% af hele Bornholms forbrug. Forsyningsområdet er på ca. 165 km², dvs. 28% af Bornholms areal, se kortet på side 4.

Indsatsplanen bygger på den særlige grundvandskortlægning som regionskommunen har gennemført for vandværkerne på Sydbornholm. Kortlægningen er afrapporteret af NIRAS A/S, som nævnt i referencelisten. Afsnit 2 i denne pjece giver et kort resumé af kortlægningens resultater.

Planen er udarbejdet efter reglerne i miljøministeriets bekendtgørelse om indsatsplaner.

Alle grundejere og beboere i de i afsnit 1 omtalte "nærområder" blev inviteret til et orienteringsmøde d. 10. januar 2008. Her blev der nedsat en arbejdsgruppe (se margin) som har udarbejdet denne indsatsplan.

Forslag til indsatsplan har været udsendt i 12 ugers offentlig høring i sommeren 2008. Under offentlighedsperioden indkom der ingen indsigelser eller ændringsforslag. Derfor har Kommunalbestyrelsen d. 19. februar 2009 efter indstilling fra arbejdsgruppen vedtaget planen uden ændringer.

Ca. ét år efter planen er vedtaget, tager Bornholms Forsyning initiativ til et tekniker-møde med Teknik & Miljø. Ca. to år efter planens vedtagelse vil Bornholms Forsyning indkalde arbejdsgruppen for at drøfte om der er behov for justeringer i planen.

Bevar det rene vand

I Danmark betragter vi rent drikkevand som en selvfølge. Vi åbner bare for vandhanen.

De fleste steder hentes drikkevandet op af undergrunden og gennemgår en simpel filtrering. Enkelt og billigt. Vi behøver ikke dyre vandfabrikker i Danmark.

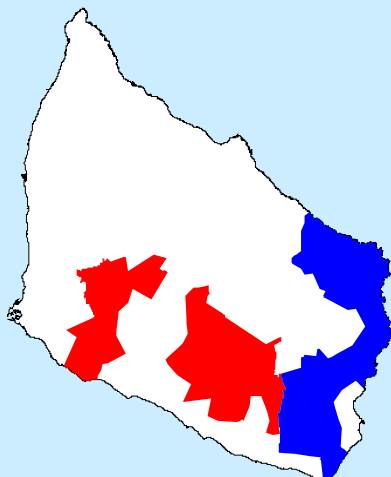
Det er et unikt gode, som vi skal passe på.

Derfor har vi lavet denne plan. Her kan du se hvad vandværket, erhvervslivet og du selv som borger kan gøre for at bidrage til at vi også i fremtiden kan have rent og billigt drikkevand.

Indholdsfortegnelse

Forord	2
1. Hvilke arealer omfatter planen?	4
2. Grundvandskortlægningens resultater	6
3. Planens indhold	14
- indsats 1-2 om landbrugsdrift.....	14
- indsats 3-4 om Stenseby	16
- indsats 5-7 om vandværksdrift	18
- indsats 8-9 om brønde, boringer mm.	20
4. Afslutning.....	22
Referenceliste	23

Vandværkernes forsyningsområder

 Smålyngsværket
 Nexø Vandværk

1. Hvilke arealer omfatter planen?

Hele indvindingsområdet til Smålyngsværket og Nexø Vandværk betragtes som én samlet kildeplads. Smålyngsværket råder pt. over 6 og Nexø Vandværk over 11 indvindingsboringer.

Bornholms Forsyning planlægger i løbet af de nærmeste år at nedlægge Nexø Vandværk og samle alt vandbehandling på Smålyngsværket. I den forbindelse vil borerne øst for Langedeby blive nedlagt, og disse borer indgår derfor ikke i denne indsatsplan.

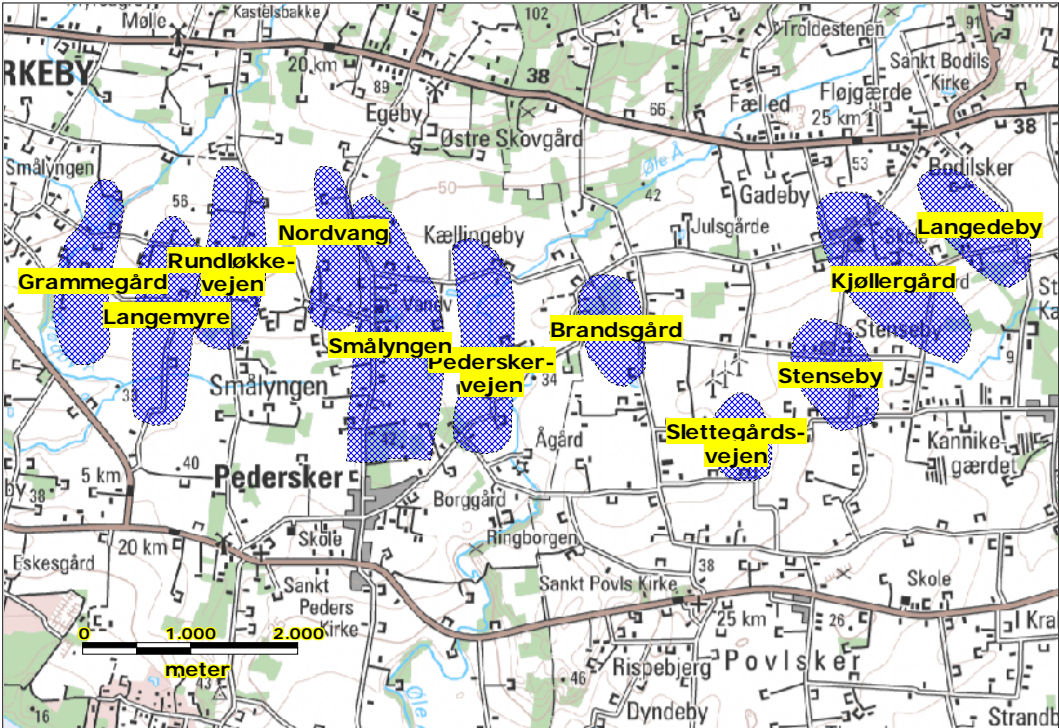
På kortet til højre er med blåt vist de såkaldte "nærområder" til de enkelte borer. Det er den del af oplandet hvor grundvandet er mindre end 30 år undervejs til borerne ifølge de modelberegninger der er lavet i grundvandskortlægningen.

Størstedelen af det vand der pumpes op fra en boring, kommer fra nærområdet. Det vand som boringen trækker fra resten af oplandet (uden for nærområdet), vil have lang transportvej og -tid. Derfor vil evt. uønskede stoffer i vandet oftest være enten nedbrudt eller fortyndet tilstrækkeligt, inden vandet når frem til boringen.

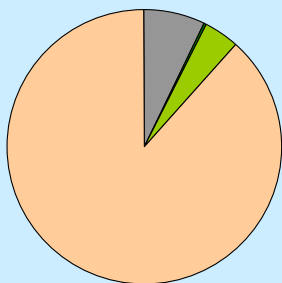
Det er begrundelsen for at denne indsatsplan kun omhandler de arealer, der ligger i nærområderne.

Modelberegningerne er det bedst mulige bud på en beskrivelse af virkeligheden ud fra den foreliggende viden.

Men da der i sagens natur er en vis usikkerhed ved sådanne beregninger, har arbejdsgruppen set på om der skulle være anlæg eller aktiviteter i en randzone på ca. 100 m omkring nærområderne som evt. bør indtages i planlægningen.

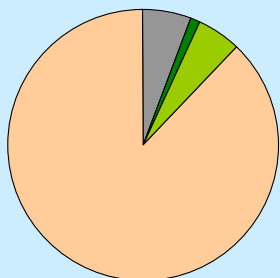

Arealanvendelse

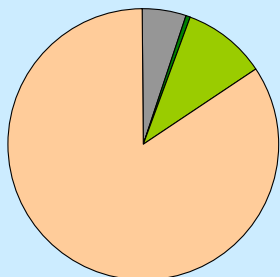

■ veje og bygninger
■ natur
■ skov
■ landbrug

Nærområde Grammegård (73 ha)

Nærområde Langemyre (95 ha)

Nærområde Rundløkkevejen (86 ha)

2. Grundvandskortlægningens resultater

A. Smålyngsværket

Alle Smålyngsværkets boringer indvinder vandet fra sprækkesystemer i balkasandstenen. To af boringerne, Rundløkkevejen og Brandsgård, har hidtil stået for størsteparten af den samlede indvinding. Vandværket er ved at undersøge om indvindingen er fordelt optimalt mellem boringerne.

Nitratindholdet er meget lavt, og området er ikke nitratfølsomt, da balkasandstenen har en sådan sammensætning, at den nedbryder evt. nitrat. Nedbrydningen af nitrat kan føre til et stigende sulfatindhold, og nogle af boringerne har da også et lettere forhøjet sulfatindhold på op til ca. 100 mg/l. Sulfatindholdet er dog stabilt og ligger langt under grænseværdien på 250 mg/l. Det vurderes at der ikke er risiko for høje sulfatkoncentrationer i grundvandet, så længe indvindingen ikke øges væsentligt.

Ligesom de fleste steder på Bornholm er området sårbart overfor større spild af pesticider, olieprodukter og klorerede opløsningsmidler.

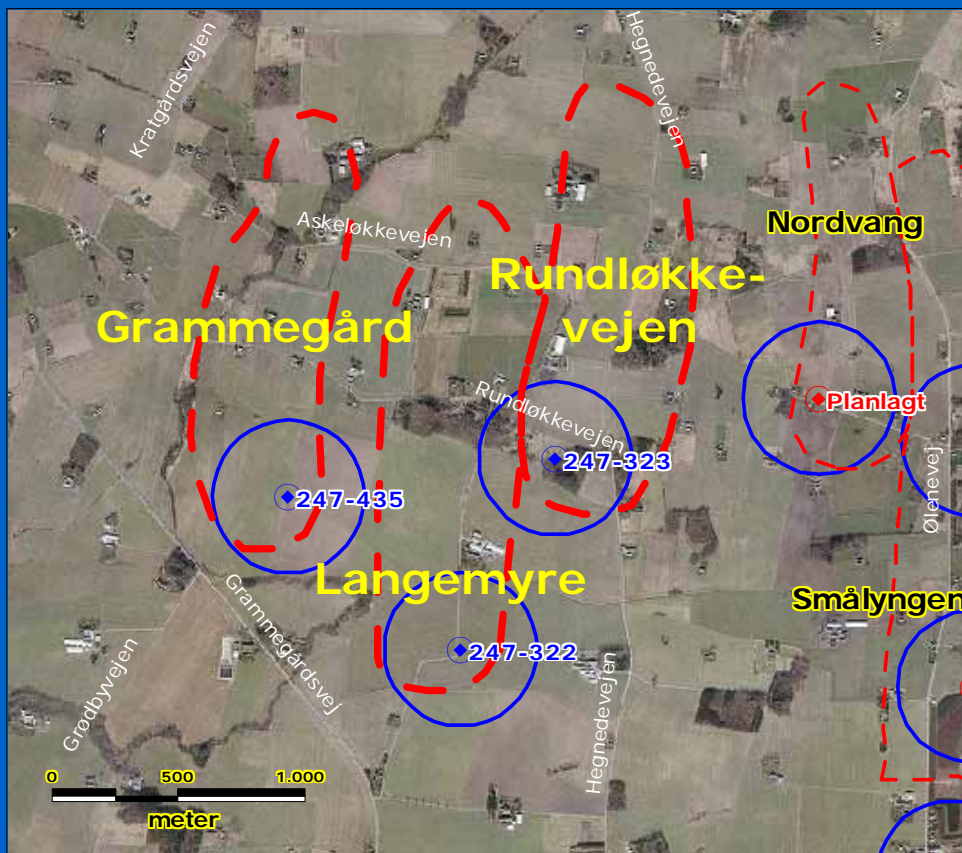
Nærområderne Grammegård, Langemyre og Rundløkkevejen

De tre nærområder Grammegård, Langemyre og Rundløkkevejen omfatter hver én boring med DGU-nr. *) hhv. 247-435, 247-322 og 247-323. Boringerne er alle etableret i 1974, og de er mellem 60 og 90 m dybe. Indvindingen var i 2006 på hhv. 9.000, 74.000 og 155.000 m³.

Grundvandskortlægningen viser at vandet er temmelig gammelt, 40-60 år.

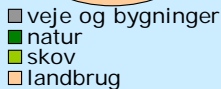
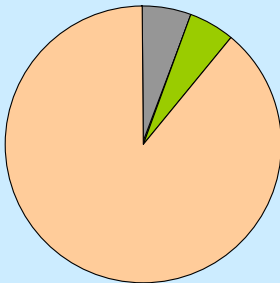
Området domineres af intensiv landbrugsdrift med spredt bebyggelse og enkelte småskove. Nærområdet Rundløkkevejen rummer to aktive landbrugsbedrifter mens Langemyre har én.

*) DGU-nr. henviser til databasen over boringer som Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser vedligeholder.

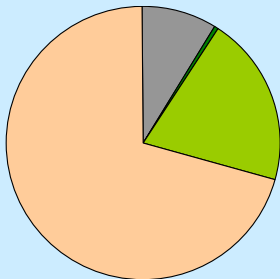

Luftfoto med Smålyngsværkets vestlige nærområder, indvindingsboringer, samt 300 m-zone omkring borerne (bruges i indsats 8 og 9)

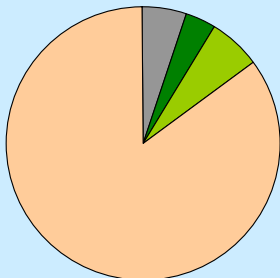
Arealanvendelse

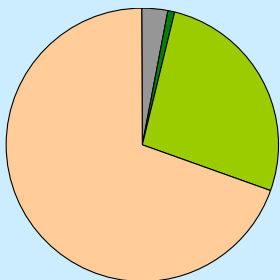
Nærområde Nordvang (55 ha)

Nærområde Smålyngen (169 ha)

Nærområde Pederskervejen (95 ha)

Nærområde Brandsgård (50 ha)

Nærområderne Nordvang, Smålyngen, Pederskervejen og Brandsgård

Nærområderne Smålyngen, Pederskervejen og Brandsgård omfatter hver én boring med DGU-nre hhv. 274-504, 247-330 og 247-349. De er alle etableret i perioden 1975-84, og de er mellem 80 og godt 100 m dybe. Indvindingen var i 2006 på hhv. 70.000, 26.000 og 168.000 m³.

Det fremgår af grundvandskortlægningen at det indvundne vand generelt er forholdsvis gammelt, mellem 30 og 60 år.

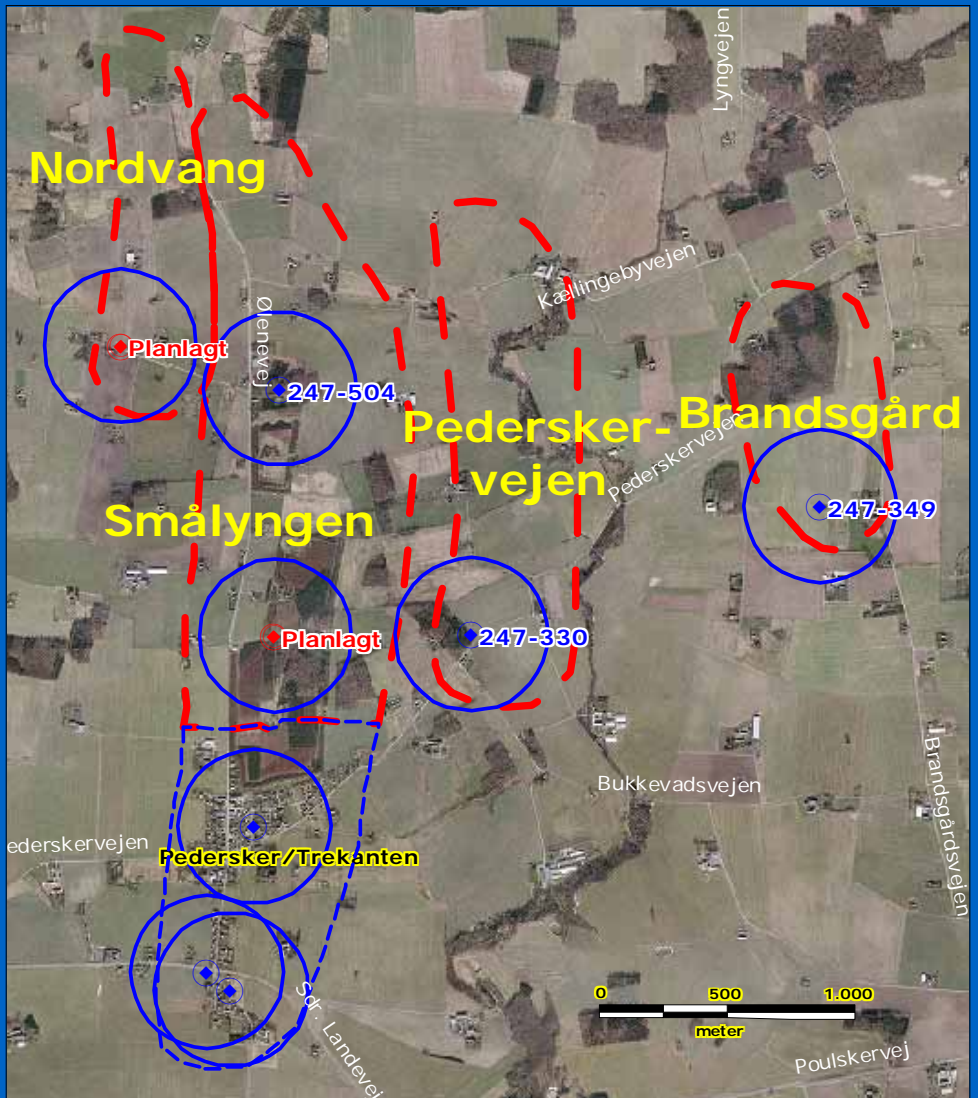
Nærområdet Nordvang er modelleret efter en fremtidig boring som Bornholms Forsyning har på tegnebrættet.

Nærområdet Smålyngen udgør den nordlige del af et samlet nærområde som også omfatter nærområdet Pedersker/Trekanten med Pedersker vandværks boring og to af Sømarken vandværks borer. Afgrænsningen mellem nærområdets nordlige og sydlige del er aftalt mellem vandværkerne. Den sydlige del behandles i en indsatsplan for Pedersker og Sømarken vandværker som udarbejdes sideløbende med denne indsatsplan.

Ved modelleringen af nærområdet Smålyngen er der desuden taget højde for to nye borer som hhv. Bornholms Forsyning og Pedersker vandværk overvejer at etablere i området.

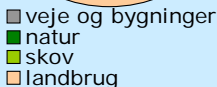
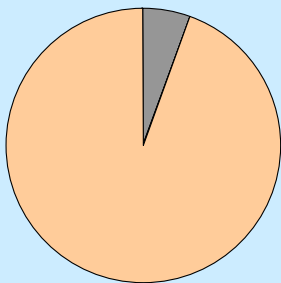
Også disse nærområder er præget af intensiv landbrugsdrift, men Smålyngen og Brandsgård omfatter desuden hhv. 34 og 13 ha skov.

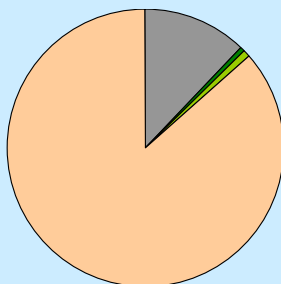

Luftfoto med Smålyngsværkets østlige nærområder, indvindingsboringer, samt 300 m-zone omkring borerne (bruges i indsats 8 og 9)

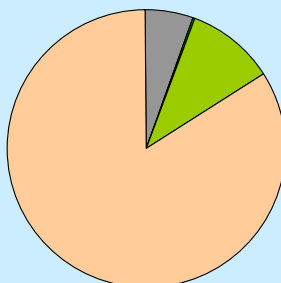
Arealanvendelse

Nærområde Slettegårdsvejen (37 ha)

Nærområde Stenseby (62 ha)

Nærområde Langedeby (65 ha)

B. Nexø Vandværks nærområder

Nærområderne Slettegårdsvejen, Stenseby og Langedeby

Nærområderne omfatter hver én boring som indvinder vand fra balkasandsten. Også her er der tale om et udpræget landsbrugsområde, men nærområdet Stenseby omfatter desuden Stensebys bymæssige bebyggelse.

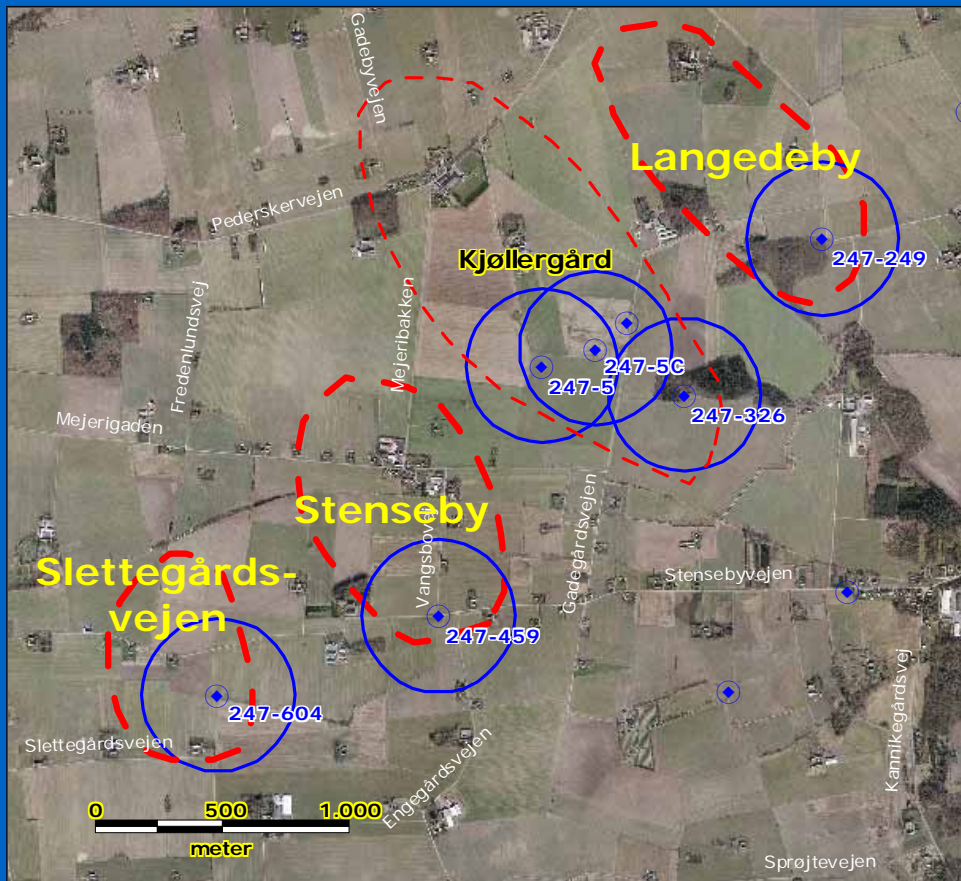
De tre nærområder omfatter hver én boring. Slettegårdsvejen er fra 2002, Stenseby fra 1981 og Langedeby fra 1968. Boringerne er hhv. 67, 38 og 115 m dybe og indvindingen lå i 2006 på hhv. 95.000, 58.000 og 59.000 m³.

Aldersmæssigt er der tale om blandingsvand. I lighed med Smålyngsværkets nærområder er nitratinholdet meget lavt, og ifølge grundvandskortlægningen er nærområderne ikke sårbare for nitrat. Området er, som de øvrige, sårbart overfor større spild af pesticider, olieprodukter og klorerede opløsningsmidler.

Området er præget af intensiv landbrugsdrift. Nærområdet Stenseby omfatter desuden Stenseby by. Nærområdet Langedeby rummer én aktiv landbrugsbedrift.

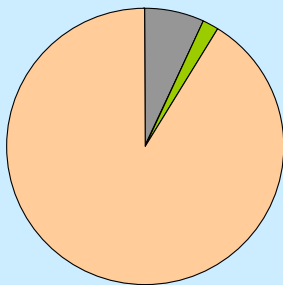
Spildevandsledningen fra Bodilsker via Stenseby til Balka løber gennem området. Ledningen er, ligesom kloaksystemet i Stenseby, etableret sidst i 1980-erne og udført i PVC. Ledningen er tæt og i god stand, og vurderes ikke at udgøre nogen risiko for grundvandet.

For nærområdet Kjøllergård se næste opslag.

Luftfoto med Nexø Vandværks nærområder, indvindingsboringer, samt 300 m-zone omkring borerne (bruges i indsats 8 og 9)

Arealanvendelse

- veje og bygninger
- natur
- skov
- landbrug

Nærområde Kjøllergård (123 ha)

Nærområdet Kjøllergård

Dette nærområde omfatter tre borer, hvoraf de to nordligste, DGU nr. 247-5 og 247-5C, indvinder fra nexøsandssten, mens den sidste, 247-326, indvinder fra balkasandssten.

De to førstnævnte borer er fra 1938, mens boring nr. 12 er fra 1981. Alle tre borer er 70-80 m dybe. Indvindingen var i 2006 på hhv. 20.000, 8.000 og 99.000 m³.

Nexøsandsstenen har ikke den samme evne som balkasandssten til at nedbryde nitrat, så derfor kan nitraten som udvaskes fra landbruget, her nå ned til grundvandet.

Nærområdet er da også kortlagt som sårbart overfor nitrat. I 1990-erne nåede nitratkoncentrationen i vandet fra især boring 247-5C et godt stykke op over den tilladte grænseværdi for drikkevand på 50 mg/l, men i løbet af de senere år er nitratindholdet faldet til under grænseværdien. Det nitratholdige vand bliver desuden "fortyndet" med ikke-nitratholdigt vand fra de øvrige nærområder, inden det når til forbrugerne. Derfor anses det med den nuværende nitratudvaskning ikke for nødvendigt at gennemføre særlige indsatser til nedbringelse af nitratudvaskningen.

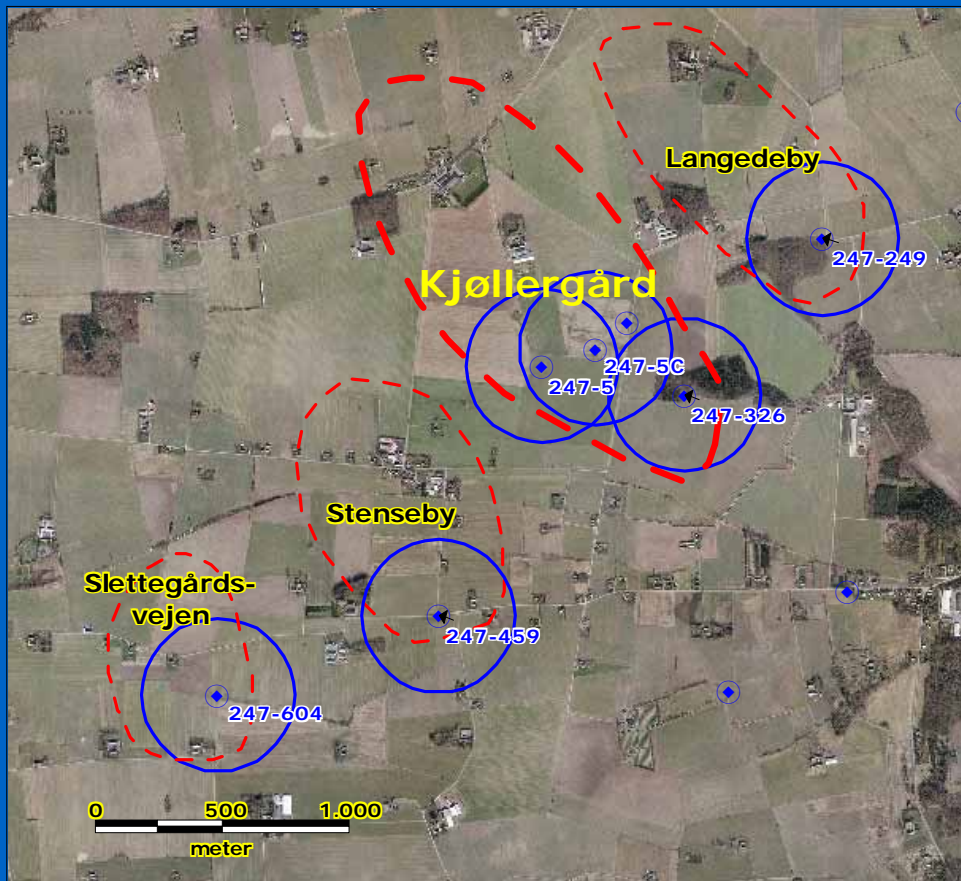
Vandet er iltet og har derfor et meget lavt jernindhold.

Også dette nærområde er sårbart overfor større spild af pesticider, olieprodukter og klorerede opløsningsmidler.

I nogle af borerne er der konstateret BAM, som er et nedbrydningsprodukt fra bestemte pesticider. Koncentrationen har dog ikke været i nærheden af grænseværdien på 0,1 µg/l, hvorfor det ikke giver anledning til en særlig indsats.

Også dette nærområde er præget af intensiv landbrugsdrift og spredt bebyggelse. Nærområdet omfatter én aktiv landbrugsbedrift.

Nærområdet er i regionkommuneplanen udpeget som nitratfølsomt. Det betyder at udvaskning af nitrat ikke må øges. Selvom denne indsatsplan ikke indeholder særlige nitratorienterede indsatser, vil udpegningen i regionkommuneplanen blive fastholdt, så nærområdet fortsat vil være sikret mod øget nitratudvaskning.

Luffoto med Kjøllegård nærområde, indvindingsboringer og 300 m-zone omkring boringerne (bruges i indsats 8 og 9)

3. Planens indhold

Planen indeholder i alt 9 indsatser. De første to indsatser vedrører landbrugsdriften og de næste to indsatser omhandler Stenseby. Så følger tre indsatser om vandværksdriften, og til sidst to indsatser om private brønde og boringer og om nedsivningsanlæg..

Indsats 1-2 om landbrugsdrift

Indsats 1

Indsatsen stiller ikke nye krav til bedrifterne, men sætter fokus på overholdelse af eksisterende regler.

Spild eller udledning af pesticider, kemikalier eller brændstof i forbindelse med håndtering kan udgøre et alvorligt problem, fordi der er tale om koncentreret spild på et lille areal (punktkilde-forurening). Derfor er det vigtigt at der på gårde i nærområderne med håndtering af disse stoffer er vaske- og fyldeplads.

Man skal også have opmærksomhed rettet mod olie- og dieseltanke. Disse kan tæres op indefra og medføre forurening som kan blive meget kostbart for ejeren. Tankgrav og overdækning anbefales kraftigt, ligesom en god erhvervsforsikring.

Teknik & Miljø's landbrugstilsyn bliver i nærområderne udvidet, dels ved øget hyppighed af tilsyn med husdyrbrug, dels ved også at omfatte større planteavl uden dyr, med fokus på de her omtalte emner.

Indsats 2

Spildevandsslam har høj gødningsværdi og afsættes derfor til landbrug. Slammet overholder de statslige grænseværdier for miljøfremmede stoffer, men ud fra et forsigtighedsprincip har kommunalbestyrelsen i Regionkommuneplan 2005 fastlagt, at der ikke vil blive indgået nye kontrakter om udbringning af kommunalt spildevandsslam på arealer i nærområder. Det gælder alle nærområder på Bornholm og er blevet effektivt fra 2008 som resultat af nyt udbud i 2007 om afsætning af slammet.

1 *Skærpet landbrugstilsyn med håndtering og opbevaring af pesticider, gødning, brændstoffer mm*

Regionskommunens lovpligtige miljøtilsyn med husdyrbrug skal i nærområderne lægge særlig vægt på korrekt og hensigtsmæssig opbevaring og håndtering af kemikalier og brændstoffer. Tilsynet skal i nærområderne også omfatte større planteavl uden husdyr.

Ejendomme inden for nærområderne hvor der håndteres pesticider mm, skal have en korrekt indrettet plads til vask og fyldning af sprøjte. Man kan dog vaske sprøjte eller foretage påfyldning ude i marken, hvis man har det rette udstyr. Ellers må man indgå aftale om brug af vaske- og fyldepladser uden for nærområdet. Kravet skal være opfyldt inden udgangen af 2009. Teknik & Miljø skal kontrollere opfyldelsen som led i tilsynet med landbrug.

2 *Ikke udspredning af kommunalt spildevandsslam*

For at mindske risiko for forurening af grundvandet med miljøfremmede stoffer må der ikke udbringes spildevandsslam fra de kommunale rensningsanlæg på landbrugsarealerne i nærområderne.

Indsats 3-4 om Stenseby

Indsats 3

Indsatsen skal skærpe opmærksomheden hos beboerne i og omkring Stenseby i forhold til grundvandet; altså at man er særlig varsom med brug af og spild af kemikalier, både i haven, på gårdsplads eller i indkørsel, fortov osv.

Samtidig bør beboerne her være særlig pligtopfyldende med hensyn til at udskifte gamle villaolietanke. Et større spild af olie kan ødelægge kildepladsen.

Indsatsen retter sig til alle beboere i nærområdet.

Indsats 4

Indsatsen retter sig til det eksisterende autoværksted og evt. fremtidige virksomheder i Stenseby. Indsatsen stiller ikke nye krav til virksomheden, men Teknik & Miljø vil øge hyppigheden af tilsynsbesøg. Der skal specielt være øget opmærksomhed på evt. spild af brændstof eller andre stoffer som kan give problemer for grundvandet.

Opmærksomheden skal også rettes mod olie- og dieseltanke. Disse kan tæres op indefra og medføre udslip, som det er meget kostbart for ejeren af dække udgifterne til. Effektiv erhvervsforsikring er nødvendig

3 Skånsom havedrift og check af villaolietanke i Stenseby

For at mindske risikoen for forurening af Stenseby kildeplads fra byområdet skal Teknik & Miljø i samarbejde med vandværket iværksætte en informationskampagne (gentaget hvert 5. år) om risikoen for drikkevandet ved spild eller overforbrug af kemikalier for drikkevandet, og med gode råd om skånsom havedrift. Desuden gøres opmærksom på de nye regler om villaolietanke.

Teknik & Miljø laver første informationskampagne i 2009.

4 Skærpet miljøtilsyn med virksomheder for at forebygge nedsivning eller spild af kemikalier, brændstof mm.

Regionskommunens miljøtilsyn med virksomheder i eller tæt på nærområderne skærpes mht. håndtering og brug af kemikalier og brændstoffer mm, der kan forurene grundvandet. Der bør stilles krav om sikring af brændstofftanke og evt. flydende kemikalieoplæg mod nedsivning til grundvandet.

Ved nye miljøgodkendelser og tilladelser til råstofindvinding kan det komme på tale at skærpe vilkår, der sikrer mod grundvandsforurening.

Indsatsen gælder det eksisterende autoværksted og benzinudsalg i Stenseby.

Indsats 5-7 om vandværksdrift

Indsats 5

Indsatsen fastlægger at der skal være et flerårigt overvågningsprogram så man kan følge udviklingen i grundvandskvaliteten i de enkelte nærområder.

Indsats 6

Indsatsen skal sikre, at vandindvindingen ikke forringer grundvandskvaliteten. Erfaringerne viser, at selve vandindvindingen kan true grundvandskvaliteten, hvis den ikke tilrettelægges nøje.

Vandindvinding medfører grundvandssænkning. Afhængig af hvor meget der pumpes hvor hurtigt og fra hvilke typer grundvandsmagasin, kan der ske ændring i grundvandskemi for luftens ilt får adgang til jordlag som altid før har været vandfyldt. Derfor er det vigtigt at tilrettelægge indvindingen fra den enkelte boring, så grundvandssænkningen ikke bliver for stor.

Det der har betydning, er dels hvordan boringens pumpe er dimensioneret, dvs. hvor meget der kan pumpes op pr. time, dels hvor ofte der pumpes, og endelig hvor meget der pumpes samlet set fra bo-ringen.

Teknik & Miljø fastsætter inden udgangen af 2008 – i et tillæg til indvindingstilladelsen – et loft over den årlige indvinding fra hver enkelt kildeplads.

Indsats 7

Indsatsen skal sikre at vandværksboringerne ikke forurenes med overfladevand eller ved indsviining fra overfladenært grundvand.

Desuden har vandværker ofte ældre, ikke anvendte boringer stående; de bør sløjfes, så de ikke udgør en trussel mod forurening af grundvandet. Sløjfning af boringer er en opgave som kun må udføres af auto-riserede personer, fordi det er vigtigt af det sker på den rigtige måde.

Overvågningsboring hvor der pejles

5 *Overvågningsprogram for grundvandskvalitet*

Bornholms Forsyning udarbejder i samarbejde med Teknik & Miljø et udvidet overvågningsprogram for at kunne følge udviklingen i grundvandskvaliteten ved samtlige nærområder. Programmet vil indeholde undersøgelser i såvel indvindingsboringer som særlige overvågningsboringer.

Programmet udarbejdes i 2008 og træder i funktion fra 2009.

6 *Sikring af forsvarlig vandindvinding fra kildepladserne*

Bornholms Forsyning skal sikre at indvindingen fra de enkelte boringer er afpasset i forhold til boringernes indbyrdes bæreevne.

Bornholms Forsyning skal tilrettelægge oppumpningsmønstret i de enkelte boringer, så der kun er få stop/start af pumpen i boringen.

Vandværket skal fortsætte med regelmæssige pejlinger af grundvandsstanden i indvindingsboringerne.

7 *Kvalitetssikring af indvindingsboringer*

For at undgå at vandværksboringerne evt. skulle kunne forurennes med overfladevand eller ved indsivning fra overfladenært grundvand skal Bornholms Forsyning sikre at forerør og topudformning er tætte. Desuden skal vandværket sløjfe evt. ikke-anvendte boringer, med mindre de indgår i pejle- eller kontrolprogram.

Disse foranstaltninger gennemføres over en periode indtil 2012.

Indsats 8-9 om private brønde og boringer og nedslivningsanlæg

Indsats 8

Indsatsen skal mindske risikoen for overfladeforurening til grundvandet fra private brønde og boringer i nærområderne. Sådanne anlæg kan nogle steder fungere som åbne "sår" ned til det dybereliggende grundvand, der indvindes af Bornholms Forsyning. Det afhænger af boringens eller brøndens udformning og dybde samt geologien under anlægget.

Der er i nærområderne enkelte private brønde og boringer som Teknik & Miljø har tilsyn med fordi de bruges til drikkevandsforsyning. Men herudover er der givetvis et antal ubenyttede brønde og boringer. Det vil være ønskeligt – og nogle steder væsentligt – at sådanne ubenyttede "huller" ned til grundvandet bliver lukket – og at det sker på den rigtige måde, så overfladevand ikke kan trænge igennem. Det kræver autorisation som brøndborer at sløjfe en brønd eller boring.

Indsats 9

Indsatsen skal sikre at vandværksboringerne ikke forurenes med overfladevand eller ved indslivning fra overfladenært grundvand.

Desuden har vandværker ofte ældre, ikke anvendte boringer stående; de bør sløjfes, så de ikke udgør en trussel mod forurening af grundvandet. Sløjfning af boringer er en opgave som kun må udføres af autoriserede personer, fordi det er vigtigt at det sker på den rigtige måde.

8 *Styr på ubenyttede private brønde og boringer*

Bornholms Forsyning skal inden 2010 undersøge, om der i nærområderne findes nedlagte brønde og boringer indenfor 300 m's afstand fra vandværksboringerne. Herefter skal Teknik & Miljø i samarbejde med vandværket tage stilling til om disse evt. skal sløjfes. Sløjfningen bekostes af vandværket.

For resten af nærområderne skal Bornholms Forsyning inden 2011 gennemføre en kortlægning af brønde og boringer og det skal vurderes løbende, hvorvidt der er behov for at kræve sløjfning. Sløjfningen bekostes af ejeren.

9 *Begrænsning vedr. nye nedsivningsanlæg i nærområderne*

I nærområderne giver regionskommunen ikke tilladelse til nedsivningsanlæg mindre end 300 m fra vandværksboringer. Uden for 300 m-zonen gives kun tilladelse, hvis en nærmere vurdering i forhold til grundvandsinteresserne giver grundlag herfor.

4. Afslutning

Jordforureningsloven

Der er i nærområderne ingen forurenede grunde kortlagt efter jordforureningsloven.

Indsatsplanens retsvirkninger er fastlagt i vandforsyningslovens § 13 a-d.

Klage

Kommunalbestyrelsens vedtagelse af en indsatsplan kan ifølge vandforsyningslovens § 76, stk. 1, nr. 1 ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Planens gennemførelse

For at gennemføre indsatserne i denne plan kan Regionskommunen bl.a. anvende de regler, der er nævnt nedenfor.

Påbud om ændring af vaske- og fyldepladser i landbruget

Regionskommunen kan give påbud over for aktiviteter, som skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening (miljøbeskyttelseslovens § 42, og lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug).

Påbud om sløjfning af ubenyttede brønde og borer

Regionskommunen kan give påbud til den enkelte grundejer om tiltag der beskytter drikkevandet mod forurening eller påbud om sløjfning af overflødige brønde eller borer (vandforsyningslovens § 36 mm).

Pålæg om rådighedsindskrænkninger m.m.

Hvis der for at sikre nuværende eller fremtidige drikkevandsinteresser mod forurening ikke kan opnås frivillig aftale med ejeren af en ejendom i nærområdet, kan regionskommunen pålægge de nødvendige rådighedsindskrænkninger eller andre foranstaltninger mod fuld erstatning (miljøbeskyttelseslovens § 26a).

Referenceliste

Niras A/S (2000): Grundvandszonering – pilotprojekt. Konklusivt notat for Nexø og Tejn

Niras A/S (2003): Tejn og Nexø vandværker. Supplerende grundvandsmodellering

Niras A/S (2007): Vandværker på Sydbornholm. Detailkortlægning af grundvands sårbarhed. Rapportdel og bilagsdel

Miljøministeriet: Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse, nr. 1757 af 22.12.2006

Miljøministeriet: Bekendtgørelse om indsatsplaner, nr. 1430 af 13.12.2006

Miljøministeriet: Bekendtgørelse om lov om vandforsyning m.v., nr. 71 af 17.01.2007

Miljøministeriet: Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug mm, nr. 1572 af 20. december 2006

Bornholms Regionskommune (2006): Regionkommuneplan 2005

